تاک

نظم‌پذیری در کودکان

لیلا کاظم‌لو*

● مهارت انضباط شخصی یکی از مهارت‌های مهمی است که در زندگی کودک نقش بسزایی دارد. مرتب‌بودن اتاق، جمع‌آوری وسایل شخصی و گذاشتن هر چیز در جای خود، از جمله مواردی است که معمولا در خانه‌ها رابطه والدین و کودک را دچار تنش می‌کند، ولی نظم‌پذیری را می‌توان از همان دوران کودکی آموزش داد. با هم گام‌هایی را برای نظم‌پذیری کودکانمان مرور می‌کنیم:

برای کودک خود برنامه زمان بندی مشخصی را هر روز تهیه کنید، مانند شستن دست و صورت، سپس خوردن صبحانه، تعویض لباس، شانه‌کردن مو، زمان بازی یا تماشای تلویزیون، حتی برنامه‌ای برای خواب. این برنامه کمک می‌کند تا کودکان یاد بگیرند که مدیریت زمان و تقسیم هر کار و وظیفه را در جای خود انجام دهند و همین به نظم‌پذیری کودکان کمک می‌کند. بهتر است درخصوص برنامه‌ها و وظایف خود با کودک گفت‌وگو کنید؛ مثلا برنامه روزانه خود را برای کودک بگویید. البته در این خصوص صحبت‌هایی را با کودک داشته باشید که در حد فهم اوست. پس از انجام برنامه‌های روزانه خود و کودک، برنامه‌ها را ارزیابی کنید؛ مثلا قبل از خواب می‌توانید درخصوص برنامه‌های انجام‌شده و وظایف روزانه با هم گفت‌وگو کنید. برای یادگرفتن مهارت خودانضباطی قوانین شفاف و مشخصی وضع کنید و هر زمان که قانونی شکسته شد، عواقب و پیامد آن را حتما اجرا کنید. کودکان از دیدن رفتار والدین می‌آموزند، اگر آنها ببینند والدین نظم و ترتیب را رعایت می‌کنند و کارهای امروز را به فردا محول نمی‌کنند آنها نیز عادات درست را انتخاب می‌کنند. پس با داشتن رفتار مناسب و صحیح، الگوی خوبی برای فرزندانتان باشید و به آنها نشان دهید که کارها را به‌موقع و در وقت خود انجام دهند. نظم و تمرین برای رسیدن به انضباط شخصی نیاز به زمان دارد. بهتر است هربار برای تثبیت یک رفتار با کودک همراه شوید و آموزش دهید. بعد از نوشتن برنامه روزانه و تمرین در این خصوص به مدت یک هفته یا دو هفته روی یک رفتار خودانضباطی تمرکز کنید؛ مثلا گذاشتن کفش پس از واردشدن به منزل در جای مشخص خود یا مرتب‌کردن تخت یا رختخواب پس از بیدارشدن. به گفته برخی روان‌شناسان کودک، کودکان عینی هستند؛ یعنی هرآنچه ببینند در خاطرشان بیشتر می‌ماند و از راه دیدن بهتر یادگیری صورت می‌پذیرد، پس می‌توان برای یادگیری بهتر به صورت عملی هر کار را به او آموزش داد. یاددادن مهارت حل مسئله یکی از روش‌های مناسب برای کمک به خودانضباطی است. گاهی لازم است از کودک خود بپرسیم در موردی خاص چه فکری می‌کند، این کار چشم او را برای خلق راهکارهای درست و خلاقانه باز می‌کند. در برابر رفتارهای کودک آرام و صبور باشید. کودک شما در مرحله تجربه و آموزش است، پس از او انتظار نداشته باشید همه رفتارها را بسیار دقیق و کامل مانند شما انجام دهد، با صبوری می‌توان انتظار داشت کودک به سمت خودانضباطی برود.

*پژوهشگر مؤسسه مطالعات کودکی مدرس

فرصتی برای آموزش براساس تفاوت‌های فردی

تخته سفید شماره ۱۴۸

اعظم پویان
روزنامه‌نگار

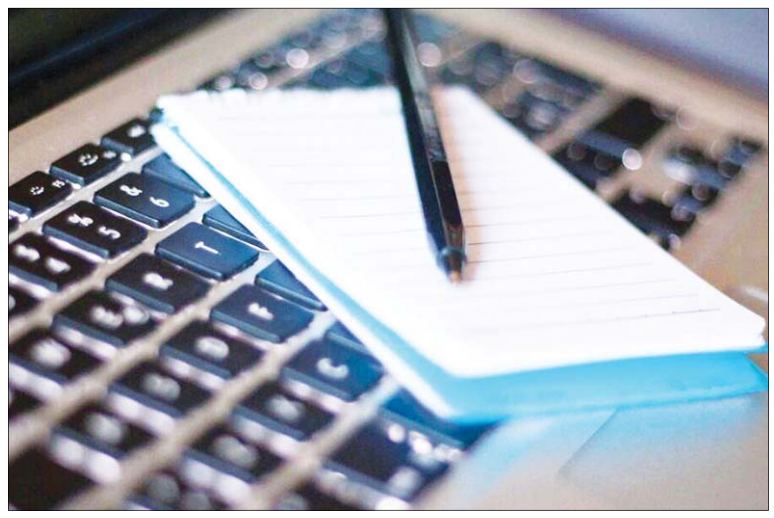

سال تحصیلی ۹۹-۹۸ هم تمام شد و این روزها امتحانات نهایی در شرایطی به صورت حضوری برگزار می‌شود که به دلیل شیوع ویروس کووید-۱۹ و ترس از واگیر بیماری کرونا کلاس‌ها مجازی برگزار شده بود و دانش‌آموزان با مجموع یادگیری‌های حضوری و مجازی‌شان در جلسه امتحان حاضر می‌شوند. اینکه یادگیری دانش‌آموزان در چه عمق و سطحی از آموزش پیش‌بینی‌شده انجام شد، بماند، اما اتفاق جالب این است که چه خوشمان بیاید و چه نیاید، بالاخره آموزش‌وپرورش در سطح کشور به نوعی با فضای مجازی آشتی می‌کند و از گرداب فرورفته بخش سخت‌افزاری مدارس هوشمند یکباره به دنیای نرم‌افزار و تولید محتوا پرتاب می‌شود.

آموزش‌وپرورش از اواخر دهه ۷۰ دغدغه هوشمندسازی مدارس را داشت، اما در تمامی این سال‌ها درگیر موضوع سخت‌افزاری بود و در همان قدم اول تجهیزات فناوری و اطلاعات درجا می‌زد. طرح تجهیز مدارس از مهرماه سال ۸۰ شروع شد و مسئولیت آن برعهده سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش بود. در سال ۸۲-۸۱ حدود صد هزار نفر آموزش ICDL دیدند که شامل تمام مدرسان تربیت‌معلم، ۳۰ درصد دبیران متوسطه، ۵۰ درصد هنرآموزان هنرستان‌ها و نیمی از کارشناسان ستادی آموزش‌وپرورش بود.

همچنین در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ به طور آزمایشی فعالیت چهار مدرسه آبسال منطقه ۴، دکتر مصاحب منطقه ۵، ندای آزادی منطقه ۷ و شهدای کارگر منطقه ۱۵ در شهر تهران به مدارس الکترونیک تبدیل شدند.

در تمامی این سال‌ها آموزش‌وپرورش درگیر تجهیز مدارس به جهت استفاده از فناوری‌های روز بود، اما کرونا سرنوشت دیگری برای آموزش‌وپرورش در ایران رقم زد و این روزها از موضوع سخت‌افزار عبور کرده و به‌شدت درگیر تولید محتوا شده است. موضوع عدالت آموزشی و ابزارهای پیاده‌سازی آن دغدغه پررنگ آموزش‌وپرورش شد و ICT به‌عنوان فرصتی استثنایی مورد بحث قرار گرفت.

جای خالی تولید محتوای باکیفیت

مسئله تولید محتوای مناسب و در اختیار قراردادن آن به نقاط محروم یکی از مهم‌ترین مسائلی است که آموزش‌وپرورش باید جدی بگیرد. مسئله دسترسی برابر آحاد جامعه به فرصت‌های آموزشی به لطف کرونا تا حدود زیادی ناخودآگاه و طی یک جریان فراهم شده و اکنون مسئله محتوای آموزشی مناسب و باکیفیت از پایه‌های اصلی این مهم شده است.

با کمک ICT بسیاری از محدودیت‌های زمانی، مکانی، سنی، جنسیتی، اقتصادی و... از پیش راه ما برداشته شده‌اند. امروز دیگر هر شهروند ایرانی در هر مکانی می‌تواند با دردست‌داشتن یک گوشی هوشمند به اینترنت متصل شود و به لطف توسعه پهنای باند و سرعت اینترنت، از دیدن ویدئوهای آموزشی لذت ببرد، در یک کلاس مجازی آنلاین حضور پیدا کند، آموزش ببیند، سؤال بپرسد، آزمون دهد و حتی در آخر مدرک بگیرد. دیگر شرق و غرب و شمال و جنوب مطرح نیست. دیگر مرکز استان و شهرستان و روستا مطرح نیست. همه در دسترسی به منابع و زیرساخت‌های آموزشی آنلاین، فرصت برابر دارند.

امروزه با توجه به نیازهای متنوع افراد، آموزش به روش سنتی آن دیگر مؤثر نیست و ارائه آموزش‌های شخصی‌سازی‌شده که بتواند با سطح دانش و علاقه کاربر هماهنگ شود، اهمیت زیادی دارد.

مهم نیست که در هفته دو ساعت برای آموزش‌دیدن زمان دارید یا ۲۰ ساعت. مهم نیست که فردی نابغه هستید و سرعت یادگیری شما بالاست یا سال‌ها از موضوعی دور بوده‌اید و باید آهسته گام بردارید.

کافیست به اینترنت متصل شوید، یک اپلیکیشن آموزشی را باز کنید، دوره موردنظرتان را انتخاب کنید و با هر سرعتی که برایتان مناسب است آموزش ببینید؛ یعنی تفاوت‌های فردی و ذاتی افراد در قدرت یادگیری و حتی علاقه‌مندی‌های ایشان، هیچ‌یک مشکل‌آفرین نیست. درواقع دانش‌آموزان با هر ویژگی‌ای که داشته باشند، از فرصت آموزشی یکسان بهره می‌برند.

تمرکززدایی از محتوای آموزشی

فناوری اطلاعات و ارتباطات با تسهیل و تسریع ارتباط بین همگان و حذف محدودیت‌های گذشته، می‌تواند بسیاری از عقب‌افتادگی‌های ما در آموزش و بسیاری از تبعیض‌های گذشته را جبران کند. حالا نوبت به متولیان حوزه محتوا رسیده است. مهم‌ترین عاملی که لازم است چرخه را کامل کند، تولید محتوای فضای مجازی است. توسعه زیرساخت، بدون توسعه محتوا موفق نخواهد شد. زمانی کارشناسان از یک سیستم آموزشی یاد می‌کردند و اینکه چقدر آی‌سی‌تی می‌تواند به این آموزش دامن بزند تا اساسا عدالت آموزشی شکل بگیرد، اما در عرض چند ماه آموزش‌وپرورش چنان شتابان در این حوزه جلو افتاد که الان باید ببینیم خود سیستم آموزشی چه خدمات آموزشی‌ای برای ارائه دارد تا از آموزش مجازی دانش‌آموزانش عقب نیفتد.

نکته مهم دیگر در حوزه تولید محتوا این است که آموزش مجازی فرصتی است تا تمرکززدایی از محتواهای آموزشی صورت بگیرد. ایران دارای سیستم‌های آموزشی متمرکزی است و نظام و سیستم آموزشی ما در برابر تغییرات و تنش‌ها حساس است.

چون کشوری هستیم که بر اساس ایدئولوژی خاصی قرار است تعلیم و تربیت اسلامی را ارائه دهیم، بنابراین این ساختار آموزشی بسیار محکم‌تر و قوی‌تر به صورت متمرکز اجرا می‌شود. اما سیستم‌های توزیع فناوری در دنیا که اساسا با فلسفه خود فناوری شکل گرفته است دارای سیستم‌های مدیریتی و سیستم‌های پویا و زنده‌ای هستند که هر روز رو به رشدند و هر ساعت قابل تغییرند. در اینجاست که ما به یک پارادوکس می‌رسیم. اگر قرار باشد نظام آموزشی ما با آن ساختار متمرکز و مکانیکی که در سیستم وجود دارد در کنار سیستم زنده توزیع فناوری و تغییر فناوری یا تولید فناوری قرار گیرد، ممکن است اساسا فلسفه حضور فناوری در کنار سیستم آموزشی نفی شود و نتوان از آن ظرفیت‌ها استفاده کرد که قاعدتا در این شرایط شیوع ویروس کرونا ممکن نیست، بنابراین برای اینکه کمک کنیم نظام آموزشی ما رشد کند و اساسا آن ساختار به لحاظ فرهنگی، اجتماعی و ... حفظ شود، باید ساختاری تعریف شود که این ساختار تکمیل‌کننده و در حقیقت ناقض این پارادوکس شود.

امید است که همه سیاست‌گذاران در حوزه آموزش‌وپرورش این فرصت بزرگ ایجادشده را دریابند و با سرمایه‌گذاری در زمینه تولید محتوای مجازی، چرخه آموزش مجازی را کامل کنند تا همگان از فرصت‌های برابر آموزشی بهره ببرند.

آموزش خلاق و پذیرش فناوری آموزشی

مسعود کریمی . معلم

به نظر می‌رسد تغییر و تحولات در حوزه فناوری و تکنولوژی در دنیا امری تصادفی نیست. در حقیقت فناوری‌های نوین طوری طراحی شده‌اند که بتوانند در یک بازه زمانی بسیار طولانی و حتی در یک بازه زمانی نامتناهی یا نامشخص مانند عمر انسان به کمک انسان بیایند تا به انسان خدمات برسانند.

اساسا فلسفه شکل‌گیری فناوری تصادفی یا امری که دارای بنیان خاصی نباشد، نیست لذا به نظر می‌رسد زیرساخت عمده‌ای در زندگی انسان تعریف شده و وقتی این‌گونه تکنولوژی‌های آموزشی تعریف می‌شوند، ابعاد مختلفی به خودشان می‌گیرند. این ابعاد مختلف می‌توانند ابعاد زندگی انسان را چه در حوزه اجتماع و اقتصاد و چه در حوزه سیاست و محیط زیست تحت تأثیر قرار داده یا حتی تغییر دهند.

قطعا یکی از اساسی‌ترین حوزه‌های اجتماعی برای انسان آموزش است و ما در حوزه آموزش با انواع و اقسام پدیده‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و محیطی مواجهیم. این نه تنها می‌تواند در کشور ما بلکه در همه دنیا تعریف شود زیرا حوزه آموزش حوزه‌ای است که رویکردش به سمت آینده است و همیشه در کل دنیا حوزه آموزش به عنوان حوزه‌ای که نگاهش به سمت تحولات و نیازهای آینده بشر است، منعطف است لذا برنامه‌های آموزشی هم به همین سمت می‌رود و به سمت آینده‌پژوهی و آینده‌نگری می‌رویم و خیلی جالب است که دقیقا این با ذات فناوری مطابقت دارد زیرا این ذات بر این است که بر اساس نیازهای آینده انسان طراحی شود و خیلی از مواردی که ما احساس می‌کنیم الان نیازی به آنها نیست، توسط آینده‌پژوهان و در بخش تکنولوژی برای آینده انسان دیده می‌شود تا وقتی انسان به آن جایگاه می‌رسد، بتواند از آن خدمات استفاده کند.

لذا پیوستگی بسیار خاصی بین فناوری و آموزش به وجود آمده است؛ از نگاه فیلسوفانه به اساس آموزش یا اساس تکنولوژی و فناوری و حتی در جاهایی می‌توان گفت پدیده فناوری بر پدیده آموزش چیرگی پیدا کرده است.

ما بر اساس آنچه به دنبال فناوری هستیم آموزش را لمس می‌کنیم و حتی فناوری این‌طور سیطره خودش را بر آموزش پوشش داده که حتی فناوری در هسته مرکزی آموزش قرار دارد و بسیاری از برنامه‌ریزان آموزشی معتقدند فناوری آموزشی صرفا ابزاری است که می‌شود آموزش را تسهیل کرد یا به آموزش دامن زد یا ابعاد آموزش را توسعه داد و شاید درست هم باشد و این در مرحله اول دید نسبت به فناوری بسیار منطقی است اما باید این را از نظرها دور ندانست که اساسا فناوری می‌تواند کالبد آموزش را به‌هم بریزد و آموزش نوینی را مبتنی بر خودش به وجود بیاورد که اگر نباشد آن آموزش هم نخواهد بود.

لذا به لحاظ منطقی این‌طور نیست که آموزش درون خودش جایگاهی برای فناوری در نظر گرفته است، بلکه می‌توان این‌گونه استنباط کرد که فناوری‌های نوین آن‌قدر جذابیت‌های محیطی و بزرگی و فراخی فلسفی منطقی دارند که اساسا مردمی جذب آن می‌شوند که در قبال این جذب آموزش می‌بینند و اهمیت فناوری‌های نوین بر اساس این توضیحات کاملا روشن است و ما باید برنامه‌های درسی و محتوایی کتاب‌های آموزشی و حتی روش‌های تدریس در کلاس‌های درس و کالبدهای آموزشی را متأثر از فناوری کنیم زیرا فناوری می‌تواند بر جذابیت‌ها در آموزش بیفزاید.

نگاه

چه کنیم تا فرزندمان دچار آسیب‌های اجتماعی نشود

مهرنوش محمدی
کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی

● خیلی از آسیب‌های اجتماعی موجود در جامعه ریشه در فرهنگ اشتباه خانواده‌ها و ایجاد سوءتفاهم از طرف آنهاست. گاهی دیده شده در جامعه دختر و پسری در فامیل را به اصطلاح خود نافبُر یکدیگر می‌کنند و ممکن است در این موارد ازدواجی ناخواسته روی دهد که منجر به اتفاقاتی سوء در جامعه شود یا اینکه به دلیل نبود آگاهی و نداشتن سواد رابطه، شاهد درگیرشدن فرد در ارتباطی با عواطف و احساسات تک‌بُعدی هستیم. نکته‌ای که اینجا لازم است بیان شود: در برخی از کشورها دانش‌آموزان به صورت مختلط در مدارس حضور دارند؛ جدا از خوب‌بودن یا بدبودن آن، چیزی که افراد یاد می‌گیرند، چگونگی برقراری تعامل اجتماعی با جنس مخالف است؛ مسئله‌ای که تا به امروز در مدارس ایران هرگز واحدی آموزشی برای آن در نظر گرفته نشده است. دختربچه‌ای به دلیل عدم ارتباط عاطفی مؤثر بین او و پدر، به دنبال آغوش پرمهر، با آرامش و محبت‌آمیز پدرانه است. نکته‌ای که پدران در تربیت فرزند دختر خود باید در نظر بگیرند این است که از دوران کودکی با دختر خود جوری رفتار کنند تا او دچار خلأ عاطفی نشود و شخصیتی مهرطلب و تأییدطلب بار نیاید و به هر آغوش غریبه‌ای برای پرکردن خلأ عاطفی متوسل نشود. فرد با شخصیت مهرطلب و تأییدطلب در روابط بین‌فردی خود نیز دچار مشکل خواهد شد و همیشه این سؤال از ذهنش عبور می‌کند؛ آیا من دوست‌داشتنی هستم؟ آیا می‌توانم جذابیتی داشته باشم؟ ممکن است دچار بازخورد منفی در روابط میان‌فردی شود و درگیر خوداشتغالی ذهنی شود و در مسائل مهم مانند تحصیل و شغل و ... دچار چالش خواهد بود. در نتیجه این رویدادها ارزش واقعی محبت منطقی به فرزندان آشکار می‌شود و می‌توان پی برد که با ریشه‌یابی علل ناهنجاری‌های جامعه از آنها جلوگیری کرد و جامعه را به سوی هنجار پیش برد. اگر اشکالی در دختر خود دیدیم، به‌عنوان پدر و مادر ما مسئول تربیت فرزند خود هستیم. این حق را به برادر بزرگ‌تر، عمو، دایی، پدربزرگ و ... ندهیم. تابوشکنی و کنارگذاشتن تعصبات نابجا از بروز خیلی از مشکلات بعدی جلوگیری می‌کند. شاید تمام خواسته‌های یک فرد به‌خاطر درک‌نکردن او و ریشه در برآورده‌نشدن خواسته‌های منطقی وی است. نکته دیگری که در تربیت فرزندان باید بدانیم این است که زیاد از حد واکنش نشان‌دادن نسبت به اشتباه فرزندمان باعث می‌شود فرد دروغ‌گو بار بیاید و به دلیل ترس از تنبیه‌شدن به غریبه‌ها رو بیاورد و مشکل خود را در محیطی غیر از خانه مطرح کند. درست است که با توجه به مشکلات اقتصادی و مشغولیات دنیای امروزی زمان اندکی داریم تا با خانواده سپری کنیم، ولی این را بدانیم که پیش از داشتن امکانات و رفاه چیزی که فرزندان به آن نیازمندند، آغوش گرم محبت و باهم‌بودن است. پس به این خاطر که فرزندانی وابسته و مهرطلب نداشته باشیم، بیشتر برای آنها وقت گذاشته و بدانیم علاوه‌بر مادیات، بیش از هرچیز، فرزندان به محبت نیاز دارند.

جدول ۳۶۷۹ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- ماهر - دختران عرب- پرهیزگاری ۲- بلبل- تندرست- گوشت عرب ۳- تنها- گستردنی- کلام مصیبت ۴- باب روز- بازدارنده حرکت چرخ اتومبیل- از تیم‌های فوتبال اسپانیا ۵- دستوری- اذیت- علامت تأیید پای نامه ۶- پایین‌آمدن- چاره‌اندیشی- شجاع ۷- خودستایی- عوض‌کردن- شماره دروازه‌بان ۸- میوه ریز شیرین- پهلوان گود زورخانه- طالع ۹- زیارت خانه خدا- سرزنش- قطعی برای کتاب ۱۰- پیشوای دینی زرتشتی- کشتی پهلوانی و سنتی مازندران- ریسمان محکم ۱۱- ترانه- کارگر کشتی- نام سابق شهرضا ۱۲- شهر باستانی بوشهر- موضوع- سد خوزستان ۱۳- حرص- دارای شش سطح مربع- آتش ۱۴- نغمه- اهل یزد- مال و ثروت ۱۵- نیک‌بختی- فهمیده- عسل.

عمودی:

۱- پیشوا- مجلس ترحیم ۲- عمده‌فروش- کندن علف‌های هرز- اصطلاحی در عکاسی ۳- مقام و رتبه- زمین بی‌صاحب- طناب ۴- شکستن آن هنر نمی‌باشد- رفت‌وآمد- ضد هم بودن ۵- منطقه‌ای سردسیر در شمال روسیه- خطی که با خط دیگر زاویه قائمه بسازد- پشت سر هم ۶- لبخند ملیح- توبه‌کننده- مجموعه‌داستانی نوشته محمدرضا رهگذر ۷- رها- عهد و پیمان- روز گذشته ۸- گسترش- کنایه از سخن ملایم و خوشایند است- از حروف الفبا ۹- بوی رطوبت- موسیقی‌دان عصر ساسانی- گیاهی با ریشه ضخیم ۱۰- تخته ضخیم بلند- دوا- دشمنان ۱۱- خرمافروش- شرح‌دهنده- عید دهم ذی‌الحجه ۱۲- اسباب- صدمه- جوی خون ۱۳- سرپرست جامعه اسلامی- بصیرت- خالص ۱۴- قرآن را روی آن گذارده و تلاوت کنند- مایع خنک‌کننده موتور خودرو- پیشکش ۱۵- لقب میرزا محمدحسین سیفی‌قزوینی، خوشنویس خط نستعلیق- طلایی.

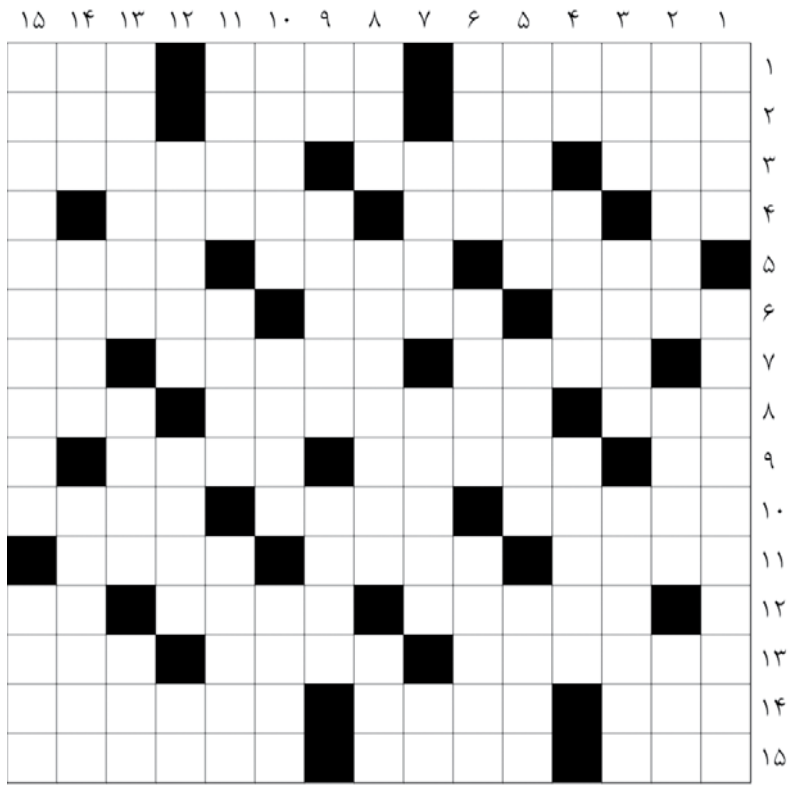

حل سودوکو سخت

۴	۹	۶	۵	۲	۸	۱	۳	۷
۱	۷	۲	۹	۴	۳	۶	۵	۸
۵	۸	۳	۱	۶	۷	۲	۴	۹
۷	۴	۸	۲	۱	۶	۵	۹	۳
۶	۵	۱	۴	۳	۹	۸	۷	۲
۳	۲	۹	۸	۷	۵	۴	۶	۱
۸	۱	۵	۷	۹	۴	۳	۲	۶
۹	۳	۴	۶	۸	۲	۷	۱	۵
۲	۶	۷	۳	۵	۱	۹	۸	۴

حل سودوکو ۲۶۷۴

۲	۹	۷	۴	۵	۱	۳	۸	۶
۳	۱	۵	۲	۶	۸	۷	۴	۹
۴	۶	۸	۳	۷	۹	۲	۱	۵
۵	۲	۴	۹	۱	۳	۸	۶	۷
۷	۸	۱	۶	۴	۵	۹	۲	۳
۶	۳	۹	۷	۸	۲	۱	۵	۴
۹	۵	۲	۸	۳	۶	۴	۷	۱
۱	۷	۳	۵	۲	۴	۶	۹	۸
۸	۴	۶	۱	۹	۷	۵	۳	۲

جدول ۳۶۷۸

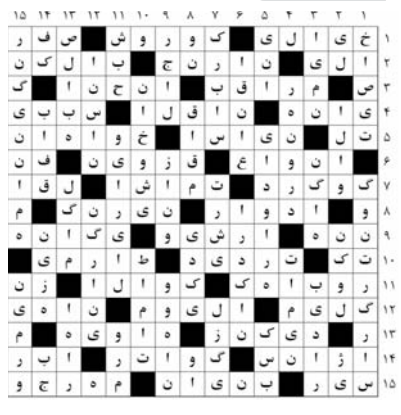

سودوکو سخت ۲۶۷۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۲				۵			۸
۱		۴		۶				
			۷			۲	۹	
۴	۸						۶	۲
				۲				
۹	۷						۱	۴
	۱	۷			۴			
				۹		۷		۵
۵			۳				۲	

سودوکو ساده ۲۶۷۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۵			۳		۱	۶		
۲		۳		۶		۹	۸	
۱	۶						۵	
			۶	۵				۸
	۹						۳	
۴				۲	۳			
	۳						۶	۲
	۵	۱		۹		۷		۳
		۷	۴		۸			۵